

Национален горски музей - идеята и настоящето

През 1975 г., когато лесовъдската общественост се готви да отбележи 50-годишнината на лесовъдското образование, във Висшия лесотехнически институт (сега Лесотехнически университет) с решение на Академичния съвет от 9 юли и заповед от 14 юли на тогавашния ректор проф. Александър Илиев е открит Музей с научен архив по лесотехника. Първоначалната идея е музейната сбирка да разказва за възникването и развитието на висшето лесотехническо образование, но предвид големия брой ценни архивни документи е решено тя да обхване миналото и настоящето на българската гора и свързаните с нея отрасли и да се създаде музей от национално значение. Най-западеният в осъществяването на идеята и пръв ръководител на музейната сбирка е проф. Свилен Николов (1919-2004 г.), който тогава е ръководител на катедра „Мебелно производство“.

Сбирката заема две помещения във ВЛТИ и съхранява немалко количество архивни и исторически документи, разпределени в седем клона на лесотехниката. До 1985 г. нейният уредник е инж. Веселин Дочев (1930-2000 г.), а през 1989-2000 г. - проф. Атанас Пухалев (1935-2008 г.). По времето на проф. Николов и инж. Дочев са събрани и класифицирани над 600 архивни единици. Развита е значителна дейност по откриването и приемането в сбирката на архивите на видни дейци на горското дело в България - акад. Борис Стефанов, акад. Петко Петков, чл.-кореспондентите Васил Стоянов и Никола Пенев, професорите Тодор Димитров, Темелко Иванчев, Димитър Стефанов. В сбирката са предадени и много предмети и лична кореспонденция на притежателите на архивите. За експонатите на музея към края на ХХ в. и в навечерието на промените в общественоекономическия живот на България можем да узнаем от интервю с проф. Свилен Николов, публикувано през 1990 г. в сп. „Горско стопанство“. Както и да научим, че мечтата на проф. Николов е прерастването на сбирката в национален музей с материална база - подходяща сграда и гендропарк.

Музеят в ЛТУ е попълван периодично с много ценни документи (подробно за дейността му можете да прочетете в бр. 5 от 2012 г. на сп. „Гора“). От 1998 г. организатор на сбирката е Галя Данаилова. След 2003 г. ръководството на музея е поето от доц. Иван Палигоров. От 2010 г. сбирката е поддържана с апостолските усилия на гл. ас. д-р Евгени Цавков - преподавател по гендрология, в една барака на университета, но през миналата година тя изгуби и този дом.

Успоредно обаче с тази ценна за историята на горите музейна структура на ЛТУ върви идеята за Горски музей от национално значение извън учебното заведение. Още на Първия учредителен конгрес на Независимия съюз на лесовъдите в България (сега Съюз на лесовъдите в България), състоял се на 12 октомври 1990 г., е предложено възстановената организация да се погрижи за създаването на Националния му-

Лесничейският дом през 1911 г.

зей на горското дело. Тя се осъществява през 1996 г., когато председател на Комитета по горите е инж. Валентин Карамфилов. Музеят е уреден в няколко помещения в сградата на Учебния горски център в Боровец, но след настъпилите през 1997 г. промени идеята за националния горски музей угасва за цели 20 години. За радост експонатите, изложени в Боровец, са съхранени в пустеещата сграда.

През 2008 г. тогавашният председател на Съюза на лесовъдите в България проф. Димитър Коларов предлага територията на УОГС - Юнгола, като най-подходяща за националния горски музей. Но чак в началото на 2017 г., при служебното управление на министерството на земеделието и храните със зам.-министър проф. Иван Палигоров, СЛБ отново поставя въпроса и, съгласувано с ректора на ЛТУ проф. Иван Илиев, предлага музей с национално значение да бъде настанен в един от първите лесничейски домове в нашата страна, построен на Юнгола през 1909 г., годината, в която се създава и Дружеството на българските лесовъди у нас.

Историята на строежа на Лесничейски дом на Юнгола наистина носи възрожденски дух. С него се свързва името на чепинския лесничей Спас Поптодоров. От Министерството на благоустрояването са отпуснати само 500 лв. - за материалите и за заплащането на надниците на строителите. Всички свършителни и много от основните дейности, както и дърводелските работи, а те са множество, като гледате днес конструкцията на дома, са изпълнявани с доброволен труд на горските стражари, секачи и извозвачи. От старите черно-бели снимки, направени през 1911 г., ни гледа една прекрасна двуетажна постройка с ажурни дървени елементи, за която знаем, че е била боядисана в резедаво и бяло. Първият етаж е иззидан от камък, вторият - от т.нар. блокхауси, покривът е ламаринен, верандите са открити. Самата постройка на Лесничейски дом представлява историческа ценност, защото е архитектурен

паметник на най-ранното сградостроителство в горите.

В трогателно си слово при символичния акт на откриването на музея, станал по време на Седмицата на гората на 4 април тази година, един от доайените на лесовъдската колегия проф. Никола Колев каза: „Създаването на Националния музей на гората тук, в УОГС - Юндола, на територията на Университетската гора, която е своеобразен открит природен музей, придобива огромно ценностно значение

Ремонтът на сградата продължава и вън, и вътре

за историческата памет и развитието на горското ни дело. Исторически неговото създаване прераства във всеобща професионална кауза за издигане на ролята и авторитета на централното управление по горите, регионалните управления, държавните предприятия и техните поделения, Лесотехническият университет, Съюза на лесовъдите в България, браншовите организации, горския бизнес. Тяхната мисия е да помагат при преустройството на сградата с оглед ускорено изграждане и уредба на фондови колекции и експозиции по основни тематични направления и обекти в знак на признание и отговорност за съхраняване на лесокултурното и природното историческо наследство“.

Сградата, отдавна недействаща, но запазена в почти първоначалния си вид (само верандите са затворени и остъклени), е в близост до администрацията на Учебно-опитното горско стопанство - Юндола. И както всяко време си има хора с възрожденски дух, та-

ка и в началото на XXI в. те не липсват сред лесовъдската колегия. Ръководствата на две от държавните предприятия - СЗДП - Враца, и СИДП - Шумен, първи осигуряват средства за започване на ремонта. Директорът на УОГС - Юндола, инж. Величко Драганов веднага организира строително-ремонтните дейности. Така в началото на юни видяхме Лесничейски дом с ремонтиран покрив, обновен външен вид и продължаващи ремонти, които са най-сложни, във вътрешната му част. И в очакване на още средства за интериорното преоборудване.

„Изграждането на национален музей изисква много усилия, упоритост и възрожденски патос“ - казваше проф. Свилен Николов. Не се съмняваме, че началният ентузиазъм, който съдържа тези три добродетели, както и средствата, няма да секнат.

Светлана ИВАНОВА

Снимки Йордан ДАМЯНОВ и архив

СЪВЕТ ЗА УСТОЙЧИВО УПРАВЛЕНИЕ И
СЕРТИФИЦИРАНЕ НА ГОРИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ПОКАНА

до

заинтересованите лица за участие в публично обсъждане на първи работен вариант на БЪЛГАРСКИЯ СТАНДАРТ ЗА ГОРСКА СЕРТИФИКАЦИЯ по изискванията на PEFC

Сдружението „Съвет за устойчиво управление и сертифициране на горите в България (СУУСТГ)“ отправя поканата към всички заинтересовани лица, които желаят да вземат участие в процеса на разработване на Сертификационна схема с критерии и индикатори за устойчиво управление на горите в България, базирана на рамковите PEFC критерии и изисквания (за индивидуална и групов сертификация), **да изпратят своите коментари, предложения и бележки в срок от 10.06.2017 до 10.08.2017 г. в публикувания формуляр на следния електронен адрес: pefc.bg@gmail.com.**

Поканата и документите за обсъждане и предложения са публикувани на адреси: www.pefc.bg; www.bulprofor.org; <http://www.gorabg-magazine.info/bg/>, www.timberchamber.com и във Фейсбук.